

VILNIAUS APYGARDOS ADMINISTRACINIS TEISMAS

S P R E N D I M A S
LIETUVOS RESPUBLIKOS VARDU

2017 m. vasario 14 d.
Vilnius

Vilniaus apygardos administracinio teismo teisėjų kolegija, susidedanti iš teisėjų Jūratės Gaidytės-Lavrinovič, Arūno Kaminsko (kolegijos pirmininkas ir pranešėjas) ir Inos Kirkutienės, dalyvaujant pareiškėjai Virgilijai Jadvygai Jonaitienei, jos atstovui Gvidui Armanavičiui, atsakovės atstovei Danguolei Milkevičiūtei, viešame teismo posėdyje išnaginėjusi administracinę bylą pagal pareiškėjos Virgilijos Jadvygos Jonaitienės skundą atsakovei Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerijai dėl įpareigojimo atlikti veiksmus,

n u s t a t ė :

Pareiškėja Virgilija Jadvyga Jonaitienė su skundu, kurį vėliau patikslino, kreipėsi į teismą, prašydama įpareigoti Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministrą priimti sprendimą dėl pareiškėjos 2016 m. kovo 9 d. skundo.

Skunde nurodė, kad jos vyras Jonas Jonaitis 1986 m. gegužės – spalio mėn. dalyvavo likviduojant Černobylio atominės elektrinės avarijos padarinius, dėl ko susirgo ir tapo neįgalus. Pažymėjo, kad vyras buvo pripažintas nukentėjusiu nuo 1939–1990 metų okupacijos asmeniu, 1994 metų balandžio 13 d. Respublikinė ekspertų komisija nustatė, kad jo liga yra susijusi su elektrinės avarijos padarinių likvidavimu. 2013 m. gruodžio 17 d. pareiškėjos vyras mirė.

Pareiškėja 2014 m. balandžio 19 d. kreipėsi į Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministeriją (*toliau – ir Ministerija*), siekiu nustatyti, ar pareiškėjos vyro mirties priežastis yra susijusi su Černobylio atominės elektrinės avarijos padarinių likvidavimu. Ministerijos Specialistų komisija ligų sąsajai su dalyvavimu likviduojant Černobylio atominės elektrinės avarijos padarinius nustatyti (*toliau – ir Komisija*) 2014 m. spalio 9 d. priėmė išvadą Nr. 99-31 (*toliau – ir Išvada*), nustatydama, kad pareiškėjos vyro mirtis yra nesusijusi su Černobylio atominės elektrinės avarijos padarinių šalinimu.

Pabrėžė, kad Išvadą 2016 m. kovo 9 d. apskundė Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministrui (*toliau – ir Ministras*), prašydama jį panaikinti. Ministerija pareiškėjos skundą persiuntė Komisijai, prašydama Komisijos atsakyti į pareiškėjos prašymą. Pareiškėjos įsitikinimu, Ministras negalėjo jos prašymo persiųsti Komisijai, kurios Išvadą pareiškėja ir skundė Ministrui. Pabrėžė, kad Ministras pažeidė ne tik Lietuvos Respublikos viešojo administravimo (*toliau – VAI*) 23 straipsnio 5 dalies nuostatas, kurios draudžia persiųsti skundą nagrinėti tam subjektui, kurio veiksmai skundžiami.

tačiau ir 34 straipsnio nuostatas, kurios įpareigoja viešojo administravimo subjektą procedūrą užbaigti administracinės procedūros sprendimo priėmimu.

Teismo posėdžio metu pareiškėja ir jos atstovas palaikė skunde išdėstytus argumentus ir prašė teismo skundą tenkinti pilnai.

Atsakovė Ministerija atsiliepime į pareiškėjos skundą su pareiškėjos skundu nesutiko ir prašė teismo pareiškėjos skundo netenkinti.

Atsiliepime nurodė, kad pareiškėja 2016 m. kovo 9 d. skunde išdėstė reikalavimą panaikinti Komisijos 2014 m. spalio 9 d. išvadą Nr. 99-31 ir priimti kitą sprendimą, t. y. nustatyti, kad jos sutuoktinio, Jono Jonaičio, mirties priežastis yra susijusi su avarijos padarinių likvidavimu.

Atsakovė rėmėsi sveikatos apsaugos ministro 2009 m. sausio 19 d. įsakymu Nr. V-19 „Dėl Specialistų komisijos ligų sąsajai su dalyvavimu likviduojant Černobylio atominės elektrinės avarijos padarinius nustatyti sudėties, jos nuostatų, darbo reglamento ir ligų, kurių prasidėjimo arba paūmėjimo sąsają su dalyvavimu likviduojant Černobylio atominės elektrinės avarijos padarinius turi nustatyti specialistų komisija, sąrašo patvirtinimo“ (*toliau – ir Nuostatai*), kurių 6 punkte nustatyta, kad Komisijos uždavinys – patvirtinti ar paneigti asmenų, dalyvavusių likviduojant Černobylio atominės elektrinės avarijos padarinius, susirgimų ir mirčių sąsają ar šių susirgimų sukeltas pasekmes sveikatai pagal pareiškėjo ar jo atstovo prašymą ir susijusius dokumentus.

Pabrėžė, kad Nuostatų 8 punktas nustato, jog Komisija priima sprendimus nagrinėti ar nenagrinėti asmenų prašymus, nagrinėti pareiškėjo ar jo atstovo prašymą pakartotinai, jei pateikiami papildomi dokumentai ar paaiškėja naujų aplinkybių (Nuostatų 8.3 papunktis) bei priima sprendimus pateikti pareiškėjui ar jo atstovui išvadą, ar liga, dėl kurios ištiko mirtis, susijusi su dalyvavimu likviduojant Černobylio atominės elektrinės avarijos padarinius, ar nesusijusi (Nuostatų 9.3 ir 9.6 punktai). Komisijos sprendimai ir išvados gali būti skundžiami sveikatos apsaugos ministrui per 1 mėnesį nuo jų priėmimo (Nuostatų 24 punktas). Atsakovės teigimu, pareiškėja yra akivaizdžiai praleidusi Komisijos 2014 m. spalio 9 d. išvados Nr. 99-31 apskundimo terminus, nes, kaip pati nurodo skunde, dėl apskundimo į Ministeriją kreipėsi tik 2016 m. kovo mėn.

Atsakovės įsitikinimu, teismas negali įpareigoti sveikatos apsaugos ministro išnagrinėti pareiškėjos 2016 m. skundo dėl Komisijos 2014 metais priimto sprendimo ir išvados, nes tai prieštarautų Nuostatų 24 punktui.

Teismo posėdžio metu atsakovės atstovė palaikė atsiliepime į pareiškėjos skundą išdėstytus argumentus ir prašė teismo pareiškėjos skundo netenkinti.

Byloje nustatyta, kad Komisija 2014 m. spalio 9 d. priėmė išvadą Nr. 99-31, kuria nusprendė, jog pareiškėjos vyro mirtis yra nesusijusi su dalyvavimu likviduojant Černobylio atominės elektrinės avarijos padarinius (b. l. 8).

Pareiškėja, nesutikdama su Išvada, 2016 m. kovo 9 d. padavė skundą Ministerijai, prašydama panaikinti Išvadą ir nustatyti, jog pareiškėjos vyro mirties priežastis yra susijusi su avarijos padarinių likvidavimu (b. l. 35).

Ministerija 2016 m. kovo 22 d. lydraščiu Nr. (1.1.36-11) 4-1067 pareiškėjos 2016 m. kovo 9 d. skundą persiuntė Komisijai (b. l. 3).

Komisija 2016 balandžio 11 d. raštu (b. l. 4) informavo pareiškėją bei atsakovę, jog 2014 m. spalio 9 d. (nors minėtame rašte yra nurodyta 2014 m. spalio 19 d., teismas tai vertina, kaip rašymo apsirikimą) Išvada yra pagrįsta.

Pareiškėja su skundu kreipėsi į teismą, prašydama įpareigoti Ministrą priimti sprendimą dėl pareiškėjos 2016 m. kovo 9 d. skundo (b. l. 42).

Nuostatų 6 punkte nustatyta, kad Komisijos uždavinys – patvirtinti ar paneigti asmenų, dalyvavusių likviduojant Černobylio atominės elektrinės avarijos padarinius, susirgimų ir mirčių sąsają ar šių susirgimų sukeltas pasekmes sveikatai pagal pareiškėjo ar jo atstovo prašymą ir susijusius dokumentus.

Komisija gali priimti šiuos sprendimus: nenagrinėti pareiškėjo ar jo atstovo prašymo, jei jis nepriklauso Komisijos kompetencijai (8.1. punktas); atidėti pareiškėjo ar jo atstovo prašymo nagrinėjimą, kol bus pateikti visi reikalingi dokumentai (8.2. punktas); nagrinėti pareiškėjo ar jo atstovo prašymą pakartotinai, jei pateikiami papildomi dokumentai ar paaiškėja naujų aplinkybių (8.3. punktas); pagal Komisijos kompetenciją teikti pareiškėjui ar jo atstovui išvadą (8.4. punktas); atsisakyti teikti išvadą, jei (8.5. punktas): pateikti ne visi dokumentai (8.5.1.); pateikti dokumentai netinkamai įforminti (8.5.2. punktas); dokumentuose nurodyta netiksli ligos ar sveikatos sutrikimo diagnozė (8.5.3. punktas).

Tų pačių nuostatų 24 punkte nustatyta, kad Komisijos sprendimai ir išvados gali būti apskundžiami sveikatos apsaugos ministru per 1 mėnesį nuo jų priėmimo.

Pareiškėja prašė teismo įpareigoti Ministrą priimti sprendimą dėl jos 2016 m. kovo 9 d. skundo. Atsakovė su pareiškėjos skundu nesutiko, pabrėždama, kad teismas negali įpareigoti atsakovės išnagrinėti pareiškėjos skundo, nes pareiškėja į atsakovę kreipėsi akivaizdžiai praleidusi 1 mėnesio terminą apskusti Komisijos Išvadą.

VAĮ 2 straipsnio 15 dalyje nustatyta, kad skundas – asmens rašytinis kreipimasis į viešojo administravimo subjektą, kuriame nurodoma, kad yra pažeistos jo teisės ar teisėti interesai, ir prašoma juos apginti.

VAĮ 19 straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad administracinė procedūra pagal VAĮ laikytina viešojo administravimo subjekto atliekami privalomi veiksmai nagrinėjant asmens skundą ar pranešimą apie viešojo administravimo subjekto veiksmis, neveikimu ar administraciniais sprendimais galimai padarytą asmens, nurodyto skunde ar pranešime, teisių ir teisėtų interesų pažeidimą ir priimant dėl to administracinės procedūros sprendimą.

VAĮ 22 straipsnyje nustatyta, kad administracinę procedūrą pradeda viešojo administravimo subjekto vadovas arba jo įgaliotas pareigūnas ar valstybės tarnautojas rašytiniu pavedimu (įsakymu, potvarkiu, rezoliucija) per 3 darbo dienas nuo VAĮ 21 straipsnyje nurodytų dokumentų gavimo dienos. Administracinei procedūrai pradėti reikalingą informaciją, kurią turi viešojo administravimo subjektas arba kuri yra valstybės registruose ar kitose valstybės ar savivaldybių informacinėse sistemose, surenka pats skundą gavęs viešojo administravimo subjektas.

VAĮ 23 straipsnio 1 dalis nustato, kad kiekvienas viešojo administravimo subjektas privalo priimti skundus ir juos nagrinėti pagal įgaliojimus, o 4 dalyje nustatyta, kad jeigu viešojo administravimo subjektas neturi įgaliojimų priimti administracinės procedūros sprendimą dėl skunde išdėstyto klausimo, jis ne vėliau kaip per 5 darbo dienas perduoda skundą viešojo administravimo subjektui, kuris turi reikiamus įgaliojimus, ir apie tai praneša asmeniui. To pačio straipsnio 5 dalyje nustatyta, kad draudžiama persiųsti skundą nagrinėti viešojo administravimo subjektui, jo administracijos padaliniiui arba perduoti nagrinėti pareigūnui, valstybės tarnautojui ar darbuotojui, kurių veiksmai yra skundžiami.

VAĮ 34 straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad administracinė procedūra baigiama administracinės procedūros sprendimo priėmimu. Asmeniui, dėl kurio pradėta administracinė procedūra, ne vėliau kaip per 3 darbo dienas raštu pranešama apie priimtą administracinės procedūros sprendimą ir nurodomos faktinės aplinkybės, nustatytos skundo nagrinėjimo metu, teisės aktai, kuriais vadovaujantis priimtas administracinės procedūros sprendimas, ir sprendimo apskundimo tvarka.

Bylos duomenys patvirtina, kad atsakovė, gavusi pareiškėjos 2016 m. kovo 9 d. skundą, jo nenagrinėjo, nerinko reikalingos informacijos administracinei procedūrai pradėti ir nepriėmė sprendimo, kaip to reikalauja VAĮ nuostatos. Atsakovė pareiškėjos skundą dėl Išvados panaikinimo 2016 m. kovo 22 raštu Nr. (1.1.36-11) 4-1067 persiuntė Komisijai ir įpareigojo Komisiją atsakyti į skunde nurodytas aplinkybes. Taigi, pareiškėjos skundas buvo persiųstas Komisijai, nors pareiškėja Ministrui skundė būtent Komisijos priimtą išvadą. Atsižvelgiant į tai, teismas konstatuoja, kad atsakovė nesilaikė anksčiau įvardintų VAĮ nuostatų.

Pasisakant dėl atsakovės argumento, jog teismas negali įpareigoti Ministro išnagrinėti pareiškėjos skundo dėl Komisijos Išvados, nes pareiškėja į atsakovę kreipėsi akivaizdžiai praleidusi 1 mėnesio terminą skundui paduoti, pažymėtina, kad, nagrinėjamu atveju, atsakovė dėl pareiškėjos skundo

ne tik nepradėjo administracinės procedūros, tačiau nepriėmė administracinio sprendimo. Teismas atkreipia atsakovės dėmesį į tai, kad administracinis sprendimas – administracinis aktas ar nustatyta tvarka priimtas kitas nustatytos formos dokumentas, kuriame išreikšta viešojo administravimo subjekto valia. Tačiau tai jokių būdu nereiškia, kad priėmus administracinį sprendimą, visuomet asmenų skundai išnagrinėjami iš esmės.

Remdamasis tuo, kas išdėstyta, teismas daro išvadą, kad atsakovė netinkamai atliko viešojo administravimo funkcijas, nesirėmė VAĮ nuostatomis, aiškiai reglamentuojančiomis tokios administracinės procedūros pradžia, skundo priėmimą ir nagrinėjimą, administracinės procedūros sprendimo priėmimo tvarką ir terminus, todėl pareiškėjos reikalavimas įpareigoti atsakovę priimti sprendimą dėl pareiškėjos 2016 m. kovo 9 d. skundo yra pagrįstas, todėl tenkintinas.

Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo 88 straipsnio 2 punktu, 84–87 straipsniais, 132–134 straipsniais, teismas

n u s p r e n d ė:

Pareiškėjos Virgilijos Jadvygos Jonaitienės skundą tenkinti.

Įpareigoti Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministrą priimti administracinį sprendimą dėl pareiškėjos Virgilijos Jadvygos Jonaitienės 2016 m. kovo 9 d. skundo.

Sprendimas per vieną mėnesį nuo jo paskelbimo dienos apeliacine tvarka gali būti skundžiamas Lietuvos vyriausiajam administraciniam teismui.

Teisėjai

Jūratė Gaidytė-Lavrinovič

Arūnas Kaminskas

Ina Kirkutienė